

Offentliggjøring av finansiell informasjon

Pilar III dokument pr 31.12.2021

Innhold

1	INNLEDNING	3
1.1	Innledning	3
1.2	Opplysninger på konsolidert nivå	3
2	KAPITALDEKNINGSREGLER	4
2.1	Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital	4
2.2	Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging	4
2.3	Pilar 3 – Institusjonens offentliggjøring av finansiell informasjon	5
3	ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV	6
3.1	Ansvarlig kapital for banken	6
3.2	Ansvarlig kapital konsolidert	7
3.3	Kapitalkrav for banken	8
3.4	Kombinert kapitalbufferkrav for banken	9
3.5	Kombinert kapitalbufferkrav konsolidert	10
3.6	Uvektet kjernekapital for banken (Leverage Ratio)	11
3.7	Uvektet kjernekapital konsolidert (Leverage Ratio)	11
4	STYRING OG KONTROLL AV RISIKO	12
4.1	Innledning	12
4.2	Organisering og ansvar	12
4.3	Risiko- og kapitalstyring	13
4.4	Risikoområder	14
5	RISIKOOMRÅDER UNDER PILAR II – REGULATORISK KAPITAL	16
5.1	Kredittrisiko - Standardmetoden	16
5.2	Engasjementer fordelt på risikotype	17
5.3	Engasjementer fordelt på geografisk områder	17
5.4	Engasjementer fordelt på bransjer	18
5.5	Nedskrivning på utlån og garantier	19
5.6	Misligholdte og øvrige kredittforringende engasjement fordelt på kundegrupper	20
5.7	Misligholdte og øvrige tapsutsatte engasjement fordelt på geografisk område	21
5.8	Resultatført tap	21
5.9	Operasjonell risiko	22
6	Tilleggskapital (Pilar II)	23
6.1	Innledning	23
6.2	Kredittrisiko	23
6.3	Likviditetsrisiko	23
6.4	Bankens funding og likviditet	24
6.5	Forfallsstruktur på bankens obligasjonslån	24
6.6	Bankens likviditet	24
6.7	Markedsrisiko	24
6.8	Egenkapitalposisjoner	25
6.9	Renterisiko	25
6.10	Spreadrisiko	25
6.11	Operasjonell risiko	25
5.5	Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko	26
7	OPPSUMMERING	26

1 INNLEDNING

1.1 Innledning

Kapitalkravsregelverket (CRR/CRD IV) stiller krav til offentliggjøring av informasjon om risikostyring og kapitalstyring, og dette dokumentet er utarbeidet for å oppfylle Flekkefjord Sparebank sin informasjonsplikt etter dette regelverket.

Dokumentet oppdateres årlig og publiseres etter at bankens årsrapport er endelig fastsatt av generalforsamlingen.

Årsrapporter og kvartalsrapporter publiseres løpende på bankens hjemmeside.

Alle beløp er angitt i tusen kroner pr 31.12 dersom ikke annet er opplyst.

1.2 Opplysninger på konsolidert nivå

Flekkefjord Sparebank inngår ikke i regnskapsmessig konsern, så alle regnskapstall er på banknivå.

Banken er imidlertid underlagt krav om konsolidering for kapitaldekningsformål og uvektet kjernekapital på grunn av eierandelen i Verd Boligkreditt AS (Verd) og Brage Finans AS (Brage).

2 KAPITALDEKNINGSREGLER

Kapitaldekningsregelverket baseres på tre pilarer.

2.1 Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital

Pilar 1 omhandler minstekravet til ansvarlig kapital for kredittrisiko, operasjonell risiko, markedsrisiko og risiko knyttet til verdipapirisering. Minstekravet for total kapitaldekning er fastsatt til 8 %, hvorav 4,5 % skal være ren kjernekapital og 6 % kjernekapital.

Det er i tillegg innført følgende bufferkrav ut over minimumskravet på 8 % for standardbanker.

Pr 31.12.21 var disse kravene:

Bevaringsbuffer 2,5 %

Systemrisikobuffer 3,0 %

Motsyklisk kapitalbuffer 1,0 % (1,5 % fra 30.6.2022, 2,0 % fra 31.12.2022)

Kapitaldekningen fastsettes som forholdet mellom bankens samlede ansvarlige kapital og risikovektede eiendeler.

De metodene som banken bruker ved beregning av minimumskravene for henholdsvis kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko er vist i figuren nedenfor.

Type risiko:	Valgt metode:
Kredittrisiko	Standardmetode
Markedsrisiko	Standardmetode
Operasjonell risiko	Basismetode

2.2 Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging

Banken skal ha en prosess for å vurdere samlet kapitalbehov i henhold til vedtatt risikoprofil samt en strategi for å vedlikeholde sitt kapitalnivå. Tilsynsmyndighetene skal overvåke og evaluere bankens interne vurdering av kapitalbehov og tilhørende strategi. Tilsynet skal sette i verk passende tiltak dersom de ikke anser prosessen for å være tilfredsstillende.

Proessen skal gjennomføres minimum årlig basert på vurdering av eksponering, kvaliteten i styring og kontroll og hvor risikoen kvantifiseres gjennom beregning av risikojustert kapital. Det benyttes så vel kvantitative metoder som kvalitative vurderinger ved fastsettelsen av kapitalbehovet.

Finanstilsynet foretar jevnlig vurdering av foretakenes risiko og kapitalbehov (SREP). I vurderingen legges det til grunn at foretaket skal ha kapital ut over minstekravet og bufferkrav for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis, er dekket i minstekravet i pilar 1 (pilar 2-krav). Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Finanstilsynet fastsatte i 2019 bankens Pilar 2 krav til 2,5 %, dog minimum NOK 83 mill.

2.3 Pilar 3 – Institusjonens offentliggjøring av finansiell informasjon

Formålet med Pilar 3 er å supplere minimumskravene i Pilar 1 og den tilsynsmessige oppfølgingen i Pilar 2. Pilar 3 skal bidra til økt markedsdisiplin gjennom krav til offentliggjøring av informasjon som gjør det mulig for markedet, herunder analytikere og investorer, å vurdere bankens risikoprofil og kapitalisering samt styring og kontroll.

Informasjonen skal offentliggjøres og oppdateres minimum årlig. For øvrig er banken pålagt å offentliggjøre informasjon som anses egnet til å påvirke beslutningen til brukere av informasjonen i forbindelse med økonomiske forhold, senest 30 dager etter at banken er eller burde vært klar over forholdet. Informasjonen skal offentliggjøres på internett, og skal være tilgjengelig i minst fem år fra tidspunkt for offentliggjøring.

3 ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALKRAV

Bankens ansvarlige kapital består kun av ren kjernekapital. Ved beregning er det tatt hensyn til tillegg, fradrag og begrensninger i henhold til kapitalkravforskriftens definisjoner. Beregningene viser at banken er godt rustet til å møte økte kapitalkrav.

3.1 Ansvarlig kapital for banken

Banken benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Tabellen under viser bankens samlede beregningsgrunnlag, ansvarlig kapital og kapitaldekning pr 31.12. Oversikten er satt opp i samsvar med Finanstilsynets skjema for rapportering av ansvarlig kapital.

Ansvarlig kapital:	2021	2020
Sparebankens fond	875.314	841.457
Fond for urealiserte gevinster	93.654	76.536
Gavefond	11.288	11.791
Sum balanseført egenkapital	980.256	929.783
Regulatoriske justeringer		
Fradrag for forsvarlig verdsettelse ved bruk av virkelig verdi på eiendeler	-6.085	-6.084
Immaterielle eiendeler	-5.305	-3.243
Fradrag ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-57.492	-59.834
Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-68.882	-69.160
Ren kjernekapital	911.374	860.624
Annen godkjent kjernekapital	0	0
Kjernekapitaldekning	911.374	860.624
Tilleggskapital	0	0
Netto ansvarlig kapital	911.374	860.624
Risikoveid beregningsgrunnlag:		
Kredittrisiko	3.531.704	3.196.656
Operasjonell risiko	222.715	211.567
Markedsrisiko	0	0
Fradrag i beregningsgrunnlaget	0	0
Samlet beregningsgrunnlag	3.754.419	3.408.224
Ren kjernekapitaldekning	24,27 %	25,25 %
Kjerkapitaldekning	24,27 %	25,25 %
Kapitaldekning	24,27 %	25,25 %

3.2 Ansvarlig kapital konsolidert

Det er ved kapitalkravsberegningen innført krav om konsolidering av samarbeidende finansielle foretak med eierandeler på under 20 %. Det er imidlertid avklart med Finanstilsynet at eierandelen vår på 0,93 % i Frende Holding AS er uvesentlig og ikke trenger konsolideres.

Flekkefjord Sparebank konsoliderer i henhold til kapitalkravsregelverket med Verd Boligkreditt AS og Brage Finans AS.

Eierandeler som skal konsolideres	2021	2020
Verd Boligkreditt AS	11,27 %	10,18 %
Brage Finans AS	2,03 %	2,03 %

Konsolidert kapitaldekning	Ren kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Bankens korrigerede kapital før konsolidering	832.208	832.208	832.208
Forholdsmessig andel av kapital fra Verd	76.338	82.311	90.200
Forholdsmessig andel av kapital fra Brage	43.171	46.723	51.508
Konsolidert kapitaldekning	951.717	961.242	973.916
Netto beregningsgrunnlag banken	3.575.119	3.575.119	3.575.119
Forholdsmessig andel av netto ber.gr.lag fra Verd	490.475	490.475	490.475
Forholdsmessig andel av netto ber.gr.lag fra Brage	292.323	292.323	292.323
Netto konsolidert beregningsgrunnlag	4.357.917	4.357.917	4.357.917
Konsolidert kapitaldekning	21,84 %	22,06 %	22,35 %

3.3 Kapitalkrav for banken

Minimumskrav til ansvarlig kapital under Pilar 1 utgjør 8 %, og tabellen under viser kapitalkravet fordelt på engasjementskategoriene under kredittrisikoen, samt for operasjonell risiko. Videre vises kapitalkrav knyttet til de ulike bufferkravene.

Engasjementskategorier:	Sats	2021	2020
Stater og sentralbanker		0	0
Lokale og regionale myndigheter		896	684
Offentlig eide foretak		0	0
Multilaterale utviklingsbanker		0	0
Internasjonale organisasjoner		0	0
Institusjoner		4.185	1.926
Foretak		3.835	5.781
Massemarkedsengasjementer		32.418	0
Pantesikkerhet i eiendom		196.870	207.949
Forfalte engasjementer		3.440	6.991
Høyrisiko-engasjementer		9.013	5.633
Obligasjoner med fortrinnsrett		3.749	3.565
Andeler i verdipapirfond		837	837
Egenkapitalposisjoner		24.939	20.338
Øvrige engasjementer		2.355	2.028
Markedsrisiko		0	0
Kapitalkrav kredittrisiko		282.536	255.732
Kapitalkrav markedsrisiko		0	0
Kapitalkrav operasjonell risiko ¹⁾		17.817	16.925
Minimum kapitalkrav under pilar 1	8,0 %	300.354	272.658
Bufferkrav:			
Bevaringsbuffer	2,5 %	93.860	85.206
Systemrisikobuffer	3,0 %	112.633	102.247
Motsyklisk kapitalbuffer ²⁾	1,0 %	37.544	34.082
Bankens samlede kapitalkrav under pilar 1	14,5 %	544.391	494.192
Pilar 2-krav ihht SREP	2,5 %	93.860	85.206
Bankens totale kapitalkrav under pilar 1 og 2	17,0 %	638.251	579.398

1) Banken benytter basismetoden for beregning av krav til ansvarlig kapital som skal dekke den operasjonelle risiko.

Beregningsgrunnlaget i basismetoden er 15 % av gjennomsnittlig inntekt de tre siste år multiplisert med 12.5.

2) 1,5 % fra 30.6.2022, 2,0 % fra 31.12.2022

3.4 Kombinert kapitalbufferkrav for banken

Bankenes kapitalkrav består av ulike deler, som bevaringsbuffer, systemrisikobuffer og motsyklisk kapitalbuffer. Banken er ikke definert som systemviktig bank, og er dermed heller ikke pålagt å beregne buffer for systemviktige banker.

Pilar 2-kravet iht SREP ble gjort gjeldende fra 31. mars 2019.

Kapitalbuffer for banken (%)	Ren Kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Minimumskrav til kapital Pilar 1	4,50 %	6,00 %	8,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Systemrisikobuffer	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Motsyklisk kapitalbuffer	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Pilar 2-krav iht. SREP fra 31.12.2019	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Samlet kapitalkrav	13,50 %	15,00 %	17,00 %
Bankens kapital i %	24,27 %	24,27 %	24,27 %
Kapitalbuffer	10,77 %	9,27 %	7,27 %

Kapitalbuffer for banken (NOK)	Ren Kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Minimumskrav til kapital Pilar 1	168.949	225.265	300.354
Bevaringsbuffer	93.860	93.860	93.860
Systemrisikobuffer	112.633	112.633	112.633
Motsyklisk kapitalbuffer	37.544	37.544	37.544
Pilar 2-krav iht. SREP fra 31.12.2019	93.860	93.860	93.860
Samlet kapitalkrav	506.847	563.163	638.251
Bankens kapital	860.624	860.624	860.624
Kapitalbuffer	353.777	297.461	222.373

Som det framgår av tabellene, er banken godt rustet til å møte både gjeldende og fremtidige kapitalkrav.

Standardtabell for offentliggjøring av opplysninger om foretaks overholdelse av kravet om motsyklisk kapitalbuffer

Konsolideringsnivå:	Ikke konsolidert
---------------------	------------------

Geografisk fordeling av relevante kredittengasjement

Rad		Generelle kredittengasjementer		Engasjementer i handelsporteføljen		Verdipapirsieringsengasjementer		Kapitalkrav			Vekter for kapitalkrav	Motsyklisk kapitalbuffersats	
		Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Summen av lange og korte posisjoner i handelsporteføljen	Verdien av engasjementer i handelsporteføljen for interne modeller	Engasjementsbeløp for SA	Engasjementsbeløp for IRB	Herav: Generelle kredittengasjementer	Herav: Engasjementer i handelsporteføljen	Herav: Verdipapirsieringsengasjementer			Totalt
		010	020	030	040	050	060	070	080	090	100	110	120
010	Norge ¹⁾	7.490.304	0	0	0	0	0	289.228	0	0	289.228	100 %	1,00 %
020	Sum	7.490.304	0	0	0	0	0	289.228	0	0	289.228		

Størrelsen på foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer

Rad		Kolonne
		010
010	Samlet beregningsgrunnlag	3.754.419
020	Foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffersats	1,00 %
030	Krav til foretaksspesifikk motsyklisk kapitalbuffer	37,544

1) Inkl. engasjementer i øvrige land som totalt ikke overstiger 2 % av bankens samlede kredittengasjement.

3.5 Kombinert kapitalbufferkrav konsolidert

Kapitalbuffer konsolidert (%)	Ren Kjernekapital	Kjernekapital	Ansvarlig kapital
Minimumskrav til kapital Pilar 1	4,50 %	6,00 %	8,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Systemrisikobuffer	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Motsyklisk kapitalbuffer	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Pilar 2-krav ihht SREP fra 31.12.2019	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Samlet kapitalkrav	13,50 %	15,00 %	17,00 %
Bankens kapital i %	21,84 %	22,06 %	22,35 %
Kapitalbuffer	8,34 %	7,06 %	5,35 %

Som det framgår av tabellen, er banken også på konsolidert nivå godt rustet til å møte både gjeldende og fremtidige kapitalkrav.

3.6 Uvektet kjernekapital for banken (Leverage Ratio)

Uvektet kjernekapitalandel beregnes på grunnlag av tallene ved utgangen av kvartalet. For balanseførte poster tilsvarer engasjementsbeløpet det beløpet som benyttes i kapitaldekningsrapporteringen. Mottatte sikkerheter (finansielt pant, garantier eller andre typer sikkerheter) reduserer ikke engasjementsbeløpet, og det er ikke gjennomført motregning av utlån og innskudd.

Engasjementsbeløpet for ikke-balanseførte poster utgjør 100 prosent av engasjementsbeløpet i kapitaldekningsrapporteringen.

Det er fastsatt et minstekrav til uvektet kjernekapitaldekning på 5 % for banker i henhold til gjeldende regelverk.

Uvektet kjernekapitalandel	2021	2020
Netto ansvarlig kapital	911.374	860.624
Engasjementsbeløp balanseposter	7.693.009	7.071.811
Engasjementsbeløp utenom balansen	181.425	170.018
Totalt engasjementsbeløp	7.874.434	7.241.829
Uvektet kjernekapitalandel	11,57 %	11,88 %

3.7 Uvektet kjernekapital konsolidert (Leverage Ratio)

Uvektet kjernekapitalandel	2021	2020
Netto ansvarlig kapital	1.088.822	918.341
Engasjementsbeløp balanseposter	9.191.850	8.326.363
Engasjementsbeløp utenom balansen	226.620	194.741
Totalt engasjementsbeløp	9.418.470	8.521.104
Uvektet kjernekapitalandel	10,21 %	10,78 %

4 STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

4.1 Innledning

God risiko- og kapitalstyring er et sentralt virkemiddel i bankens verdiskapning. Styret i Flekkefjord Sparebank har en målsetting om at bankens risikoprofil skal være lav til moderat.

Banken har ved utarbeidelse av styringsdokumenter tatt utgangspunkt i Finanstilsynets moduler på de ulike områder, og de er tilpasset bankens enkle og oversiktlige organisasjon.

Risiko- og kapitalstyringen i Flekkefjord Sparebank tar utgangspunkt i overordnet strategi hvor ønsket risikonivå er angitt. Det er videre utarbeidet delstrategier og policydokument for de ulike risikoområder i banken. Strategidokumentene revurderes minst årlig.

Styringsmål og rammer nedfelt i bankens risikostراتيجier skal bidra til å sikre bankens lønnsomhet både på kort og lang sikt. Hensikten er å unngå for store risikokonsentrasjoner i virksomheten, som ved en ugunstig utvikling kan bidra til å true bankens lønnsomhet og soliditet.

I forbindelse med intern kontroll prosessen gjennomgås alle deler av bankens virksomhet. Med utgangspunkt i risikoen knyttet til den enkelte del av virksomheten iverksettes nødvendige kontrolltiltak for å forvise oss om at arbeidsprosesser og rutiner utføres innenfor en akseptabel risiko.

4.2 Organisering og ansvar

Ansvaret og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enhet.

Risikostyringsfunksjonen er uavhengig av forretningsenhetene, og rapporterer direkte til administrerende banksjef.

Styret

Bankens styre har ansvar for å sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav, samt påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Styret skal godkjenne og regelmessig vurdere retningslinjer for å påta banken risikoer. Styret skal fastsette de overordnede rammer, gi fullmakter og sørge for at det utarbeides retningslinjer for risikostyringen i banken, herunder etiske retningslinjer. Bankens samlede styre utgjør både risiko- og revisjonsutvalg og godtgjørelsesutvalg.

Adm. banksjef

Har ansvaret for den overordnede risikostyringen, implementering av risikostyringen og at risikoeksponeringen overvåkes og rapporteres til styret. Adm. banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Avdelingsledere

Den enkelte avdelingsleder skal ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område. De har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor egen avdeling i tråd med bankens vedtatte risikoprofil.

Controller/Complianceansvarlig

Controller har ansvar for bankens risikostyringsfunksjon, og skal bidra til å sikre at bankens risikoeksponering er kjent og innenfor den styrevedtatte risikotoleransen.

Controller har en overvåkingsfunksjon og foretar kontroller og undersøkelser av bankens internkontroll, og styringsprosesser.

Controller er bankens compliance-ansvarlige. Compliance er en uavhengig og objektiv etterlevelses- og tilretteleggingsfunksjon som skal sikre at banken etterlever krav til virksomheten fastsatt i, eller i samsvar med, lov, forskrift eller kontrakter.

Revisor

Bankens styre har engasjert RSM som internrevisor. Internrevisjonen jobber med en risikobasert tilnærming og gjennomgår risikoområdene og forretningsområdene etter styrets og ledelsens ønsker. Samtidig ruller man på prosjekter slik at man jevnlig er innom alle risikoområdene. Intern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens internkontroll, samt utarbeider en uavhengig bekreftelse på bankens ICAAP- og ILAAP-dokument.

Bankens eksterne revisor er PwC. Ekstern revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapitalsituasjon

4.3 Risiko- og kapitalstyring

Strategisk målilde

Risiko- og kapitalstyringen tar utgangspunkt i strategiske mål i bankens strategiplan, samt styringsmål i bankens øvrige strategidokumenter, fullmakter, instruksjoner og etiske retningslinjer.

Risikoanalyse

Det gjennomføres en analyse av risikoene som er identifisert for å forstå risikoenes egenskaper og årsaksmekanismer. Vesentlige risikoer skal om mulig kvantifiseres gjennom forventet tap. Primært vil dette gjelde kredittrisiko. Kvantifiseringen skal være basert på anerkjente og betryggende metoder og fremgangsmåter for måling av risiko. Ved den årlige ICAAP-prosessen (pilar II) gjennomfører ledelse og styret en vurdering av risiko- og kapitalstyringen i Flekkefjord Sparebank. Gjennom prosessen kvantifiseres, om mulig, forventet tap / økte kostnader knyttet til de enkelte risikoområder banken er utsatt for.

Risikostrategier

Gjennom risikostrategiene definerer styret ønsket risikoprofil gjennom etablering av risikobaserte rammer og måltall på de ulike risikoområder. Strategidokumentene oppdateres minimum årlig.

Bankens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) tallfester bankens beregnede risikojusterte kapitalbehov for de forskjellige risikoområdene. Det er utarbeidet prinsipper og retningslinjer for bankens gjennomføring av ICAAP.

Rapportering

Risiko- og kapitalstyringen blir fulgt opp gjennom faste rapporter til styret, samt bankens ICAAP. Dette sikrer en løpende oppfølging av styringsmål, enkeltrisikoer og bankens samlede risiko. Det

foreligger en styrings- og rapporteringssyklus som bidrar til at styre og ledelse får løpende informasjon om status og utvikling.

Stresstester

I forbindelse med vurdering av kapitalbehov gjennomføres stresstester for å analysere hvordan negative hendelser påvirker resultatet, balansen og kapitaldekningen i banken. Stresstestene gjennomføres på områdene kreditt, likviditet og marked. Beregningene skal ta utgangspunkt i en stressperiode på minimum 3 år.

Beredskapsplaner

Uansett hvor god risikostyringen er i en bank, vil det kunne oppstå uventede tap som krever at banken har tilstrekkelig egenkapital. Bankene skal derfor ha en beredskapsplan som kan iverksettes i en slik situasjon.

Kapitalstyring

En aktiv kapitalstyring er viktig for å sikre bankens soliditet over tid. Dette gjøres ved å fremskrive bankens finansielle utvikling de neste tre år frem i tid, og der det tas hensyn til et alvorlig økonomisk tilbakeslag over minimum tre år. Ut fra en slik analyse vil bankens ledelse og styre få et grunnlag for å vurdere kapitalbehovet fremover.

Oppfølging, overvåking og rapportering

Alle avdelingsledere er ansvarlig for den daglige risikostyringen innenfor eget ansvarsområde, og de skal påse at risikoeksponeringen er innenfor de rammer som er besluttet av styret og adm. banksjef.

Compliance (Etterlevelse)

Banken er opptatt av å ha gode prosesser og rutiner for å sikre etterlevelse av lover, forskrifter og rundskriv. Dette gjøres ved blant annet følgende tiltak:

- kommuniserer en tydelig etisk standard og verdigrunnlag
- sikrer at nye lover og bestemmelser implementeres i organisasjonen
- sørger for nødvendig rapportering av etterlevelsen til ledelse og styre
-

Den overordnede risikoeksponeringen og risikoutviklingen følges opp gjennom periodisk rapportering til styret.

4.4 Risikoområder

Banken eksponeres for ulike typer risiko. De viktigste er:

Kredittrisiko	<i>Kredittrisiko kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.</i>
Likviditetsrisiko	<i>Likviditetsrisiko kan defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.</i>

Markedsrisiko	<i>Markedsrisiko kan defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser, renter og råvarepriser.</i>
Operasjonell risiko	<i>Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser.</i>
Forretningsrisiko	<i>Forretningsrisiko kan defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.</i>
Omdømmerisiko	<i>Omdømmerisiko kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.</i>
Strategisk risiko	<i>Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsninger.</i>

Disse områdene er nærmere gjennomgått i de neste kapitlene.

5 RISIKOOMRÅDER UNDER PILAR II – REGULATORISK KAPITAL

5.1 Kreditrisiko - Standardmetoden

Definisjon

Kreditrisiko kan defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav.

Styring og kontroll

Kreditrisiko styres gjennom et strategidokument, et bevilgningsreglement og bankens kreditthåndbok.

Retningslinjer for bankens kredittgivning er nedfelt i et strategidokument for kredittvirksomheten fastsatt av styret. Dette ajourføres/revideres minimum en gang pr år. I dokumentet defineres bankens kredittpolicy og det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til portefølje, bransje og enkeltkunder. Samlet danner dette grunnlaget for fastsettelse av ønsket risikoprofil.

Gjennom bevilgningsreglementet delegeres kredittfullmakt til kredittkomite og adm. banksjef innenfor visse rammer. Adm. banksjef kan delegerer videre fullmakter til bankens medarbeidere. De delegererte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risikoklasse. Bankens administrasjon utarbeider med grunnlag i styrets strategidokument og øvrige lover og regler en kreditthåndbok for kredittområdet.

Kompetente medarbeidere som har analytisk evne og god innsikt i risikoelementer knyttet til kunden er den viktigste forutsetning for at banken skal kunne realisere sin målsetting. Løpende kompetanseutvikling er en nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen. Det er ledernes ansvar å sørge for at medarbeidere innen kredittområdet har eller utvikler den nødvendige kredittkompetanse.

Flekkefjord Sparebank bruker egne risikoklassifiseringssystemer i forbindelse med bevilgning av kreditter og som grunnlag for kategorisering av kredittporteføljen. Modellene differensierer kundene basert på økonomi og sikkerhet og kategoriserer kundene i til sammen 11 klasser som kan grupperes i følgende undergrupper; lav, middels og høy risiko, samt misligholdte engasjementer. Banken etterstreber å prise kredittrisiko og har etablert prismatriser basert på risikoklassifiseringssystemet.

Risikokonsentrasjon, store engasjementer og grupper av engasjementer hvor det er en eller et fåtall felles risikodrivere som kan påvirkes samtidig, skal begrenses. Banken har vedtatt at ingen enkelt engasjementer skal overstige 15 % av ansvarlig kapital, og ingen konsoliderte engasjementer skal overstige 20 % av ansvarlig kapital. Loven tillater inntil 25 % av ansvarlig kapital. Ved årsskiftet har banken to engasjementer som overstiger 10 %.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. Styret mottar kvartalsvis analyse og oversikt over beholdningen og alle nykjøp.

Verd Boligkreditt AS

Banken har overført deler av utlånsporteføljen til Verd. Saldo på overført portefølje pr 31.12.21 er på kr 1 607 mill., mens den pr 31.12.20 var på kr 900 mill.

Kreditteksponering

Tabellene nedenfor viser Flekkefjord Sparebanks totalengasjement mot kunder fordelt på risikoklasse, engasjementstype (næring/privat) og geografi. Løpetidstabell viser gjenstående løpetid for utlån, garantier og ubenyttet bevilgning.

5.2 Engasjementer fordelt på risikotype

Utlån til kunder fordelt etter risikoklasse	31.12.2021			31.12.2020	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Lav risiko	4.606.218	147.420	1.242	4.754.880	4.743.936
Middels risiko	1.205.920	266.390	7.069	1.479.379	1.109.060
Høy risiko	83.604	130.242	50.254	264.100	231.958
Brutto balanseført verdi	5.895.742	544.052	58.564	6.498.358	6.084.955

Uben.kredittrammer fordelt etter risikokl.	31.12.2021			31.12.2020	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Lav risiko	634.746	8.005	10	642.760	577.239
Middels risiko	63.346	15.764	0	79.110	64.498
Høy risiko	436	7.648	313	8.397	7.380
Sum	698.527	31.417	323	730.267	649.117

Finansielle garantier fordelt etter risikoklasse	31.12.2021			31.12.2020	
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	Totalt
Lav risiko	20.358	576	0	20.934	26.805
Middels risiko	11.721	649	0	12.371	5.012
Høy risiko	2.956	220	4.604	7.780	3.786
Sum	35.034	1.445	4.604	41.084	35.603

5.3 Engasjementer fordelt på geografisk områder

Kredittengasjement fordelt på geografi	Utlån		Garantier		Uben. kredittrammer	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Primærmarkedsområdet	5.189.050	4.678.541	39.005	34.980	593.062	516.821
Norge forøvrig	1.297.839	1.393.668	2.078	623	135.688	130.024
Utland	11.469	12.746	0	0	1.518	2.271
Periodiserte renter		8.931				
Sum kunder, hovedstol	6.498.358	6.093.885	41.084	35.603	730.267	649.117

5.4 Engasjementer fordelt på bransjer

Kredittengasjementer fordelt på næring og sektor	Utlån		Garantier		Ubenyttede kredittrammer	
	31.12.21	31.12.20	31.12.21	31.12.20	31.12.21	31.12.20
Personkunder	4.956.260	4.877.634	3.040	3.187	551.513	511.191
Jordbruk og tilknyttede tjenester	158.788	141.315	308	117	13.460	7.832
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5.206	5.598	126	126	2.480	2.078
Fiske og fangst	17.853	12.284	0	0	1.780	1.767
Akvakultur (fiskeoppdrett og klekkerier)	797	2.052	0	0	914	530
Bergverksdrift og utvinning	691	764	100	100	509	436
Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0	0	0	0	0	0
Utvinning av råolje og naturgass	0	0	0	0	0	0
Industri	50.215	55.401	998	430	10.665	10.878
Bygging av skip og båter	14.127	28.610	0	0	5.042	10.468
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	29.286	5.883	1.906	1.914	11.543	0
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	22.612	0	0	0	9.555	0
Utvikling av byggeprosjekter	59.794	21.432	2.594	777	2.545	3.272
Bygge- og anleggsvirksomhet	94.787	63.251	5.336	8.942	31.761	17.484
Varehandel, reparasjon av motorvogner	66.035	55.381	4.170	4.320	19.769	26.906
Utenriks sjøfart og rørtransport	2.438	2.492	0	0	62	8
Transport ellers og lagring	108.161	47.447	7.661	7.532	3.780	2.610
Overnattings- og serveringsvirksomhet	51.366	52.602	0	0	4.510	1.802
Informasjon og kommunikasjon	3.869	6.809	0	0	887	585
Omsetning og drift av fast eiendom	658.049	554.813	13.923	7.908	39.837	36.450
Faglig og finansiell tjenesteyting	73.254	31.369	97	0	8.131	4.483
Forretningsmessig tjenesteyting	23.254	21.679	278	180	1.463	2.954
Tjenesteytende næringer ellers	101.517	98.136	546	70	10.062	7.382
Sum kunder	6.498.358	6.084.954	41.084	35.603	730.267	649.116
Nedskrivninger	-18.264	-21.765				
Sum kunder	6.480.094	6.063.190	41.084	35.603	730.267	649.116
Kredittinstitusjoner, hovedstol	254.994	129.712				
Periodiserte renter	7	8				
Sum kredittinstitusjoner	255.001	129.719	0	0	0	0
Sum kunder og kredittinstitusjoner	6.735.096	6.192.909	41.084	35.603	730.267	649.116

5.5 Nedskrivning på utlån og garantier

Utlån til kunder er vurdert i henhold til IFRS. Alle engasjementer blir fulgt opp ved fortløpende ved gjennomgang av restanselister og overtrekkklister. Tapsutsatte engasjement og misligholdte lån vurderes fortløpende og minimum kvartalsvis.

Alle engasjementer i trinn 3 er definert som misligholdte. Ny misligholdsdefinisjon er gjort gjeldende fra 1. januar 2021. I ny definisjon er betalingsmislighold basert på minstebeløp på henholdsvis kr 1.000 for personkunder (massemarked) og kr 2.000 for foretak, men det er også innført en relativ grense på 1 prosent av kundens engasjement, og begge betingelser må være oppfylt for at betalingsmislighold skal foreligge.

I tillegg til direkte betalingsmislighold, vil det også foreligge mislighold dersom andre objektive årsaker eller kvalitative vurderinger og tapsmerkinger foreligger. Det vil også foreligge mislighold i følgende situasjoner: «Forebearance»: Dette kan defineres som en kombinasjon av finansielle problemer og innrømmelser fra bankens side, hvor banken har gitt avtalevilkår som ikke ville blitt gitt til en frisk kunde. «Unlikeliness to pay»: Dette kan være covenantsbrudd, eller annen informasjon om kunde hvor det må vurderes om dette har betydning for mislighold.

Misligholdte engasjementer er engasjementer (utlån til kunder, kredittrammer og garantier) som er misligholdt over 90 dager. Øvrige kredittforringede engasjementer er øvrige engasjementer (utlån til kunder, kredittrammer og garantier) i trinn 3, som ikke er misligholdt over 90 dager.

I henhold til IFRS 9 beregnes renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 1 og trinn 2 ved hjelp av effektivrentemetoden på den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi, mens renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 3 beregnes basert på den finansielle eiendelens amortiserte kost.

Nedskrivingsmodell

Under IFRS 9 skal tapsnedskrivninger innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over andre inntekter og kostnader og som ikke hadde inntrufne tap ved første gangs balanseføring. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring, er avsetningene basert på 12-måneders forventet tap («trinn 1»). 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, men det ikke foreligger objektive bevis på tap, er avsetningene basert på forventet tap over hele levetiden («trinn 2»). Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig og det foreligger objektive bevis på verdifall (mislighold), avsettes for forventet tap over levetiden («trinn 3»).

Uavhengig av dette kan en anta at kredittrisiko ikke har økt vesentlig siden førstegangsinnregning dersom det finansielle instrumentet anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet. Banken har benyttet unntaket om lav kredittrisiko for balansepostene «Kontanter og fordringer på sentralbanker» og «Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner».

Risikoklassifiseringssystem (PD-modell)

Flekkefjord Sparebank benytter en PD-modell som er utviklet i fellesskap med flere andre banker. Modellen beregner en misligholdsansynlighet neste 12 måneder for den enkelte kundens finansielle stilling og betalingsadferd. For næringsengasjementer er dette regnskap og betalingshistorikk m.m. For privatpersoner er det betalingshistorikk, innskudd og utlån m.m.

Hele porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis en risikoklasse fra A til K, hvor A er best. Risikoklasse K består av lån som er misligholdt over 90 dager, lån med individuelle nedskrivninger og lån til selskaper/personer som er gått konkurs. Systemet muliggjør en overvåking av risikoutviklingen i utlånsporteføljen.

Modellene er også integrert i bankens saksgangssystem, og er en del av kredittvurderingen av kunder. Bankens prising av utlån skal normalt gjenspeile risikoen knyttet til engasjementet. Sikkerhetsdekning er ikke hensyntatt i risikoklassifiseringen banken benytter.

Banken har følgende risikoklasser med tilhørende misligholdsansynlighet (PD) og gruppering:

Risikoklasse	PD
A (lav)	[0.00;0.10>
B (lav)	[0.10;0.25>
C (lav)	[0.25;0.50>
D (lav)	[0.50;0.75>
E (middels)	[0.75;1.25>
F (middels)	[1.25;2.00>
G (middels)	[2.00;3.00>
H (høy)	[3.00;5.00>
I (høy)	[5.00;8.00>
J (høy)	[8.00;100.00>
K (høy)	[100.00] (Mislighold)

Kreditt og forringelsesrisiko

Nedenfor fremkommer samlet engasjementsbeløp fordelt på misligholdte engasjementer og øvrige tapsutsatte engasjementer. Videre fremkommer oversikt over balanseførte og resultatførte tap inneværende år.

5.6 Misligholdte og øvrige kredittforringende engasjement fordelt på kundegrupper og bransjer

	Misligholdte engasjement	Trinn 3 nedskrivninger	Øvrige tapsutsatte	Trinn 3 nedskrivninger
Industri	2.282	640	4.318	522
El., gass-,damp-, og varmtvannsforsyning	0	0	3.373	5
Bygge- og anleggsvirksomhet	0	0	4.397	2.118
Varehandel, reparasjon av motorvogn	0	0	0	0

Transport og lagring	0	0	10.707	128
Overnattings- og serveringsvirksomhet	0	0	1.656	177
Omsetning og drift av fast eiendom	13.935	2.074	5.580	1.149
Helse- og sosialtjenester	0	0	258	0
Sport- og fritidsaktiviteter	0	0	400	2
Sum Næring	16.217	2.714	30.689	4.100
Personmarked	6.403	982	10.182	3.581
Sum engasjement	22.621	3.697	40.871	7.681

5.7 Misligholdte og øvrige tapsutsatte engasjement fordelt på geografisk område

	Misligholdte engasjement	Øvrige tapsutsatte
Primærmarked	22.621	40.871
Norge for øvrig	0	0
Sum engasjement	22.621	40.871

5.8 Resultatført tap

Resultatført tap	2021	2020
Periodens endring i IFRS 9 nedskrivninger	2.382	464
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-4.243	10.231
Periodens endring i amortisering av nedskrivninger	-146	2.942
Konstaterte tap med tidligere nedskrivninger	4.371	5
Konstaterte tap uten tidligere nedskrivninger	57	4
Inngang på tidligere konstaterte nedskrivninger	2	157
Sum kredittap på utlån, garantier og ubenyttet kreditt	2.423	13.489

Bruk av ratingbyråer

Flekkefjord Sparebank anvender ikke ratingbyråer eller eksportkredittbyråer ved kapitalvurderingen.

Sikkerheter

Hovedtyper av pant som benyttes ved fastsettelse av kapitalkravet er pant i bolig og fritidsbolig. Ved fastsettelse av forsvarlig verdigrunnlag legges sikkerhetens markedsverdi til grunn.

Brutto engasjement med pant i bolig er på kr 5,8 mrd kr., hvorav kr 5,6 mrd kr. er vektet med 35 % i samsvar med gjeldende regelverk.

Motpartsrisiko for finansielle derivater

Flekkefjord Sparebank har p.t. ingen renteswapavtaler eller sikringsforretninger.

5.9 Operasjonell risiko

Definisjon

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Styring og kontroll

Styring og kontroll av operasjonell risiko omfatter;

- Overordnet risikostyring og kontroll
- Operativ styring og kontroll
- Intern og ekstern revisors kontroll

Bankens styre har fastsatt retningslinjer for området gjennom dokumentene strategi for risikostyring og internkontroll og et eget strategidokument for operasjonell risiko i banken. Dokumentene ajourføres/revideres årlig.

Styring og kontroll med operasjonell risiko inngår som en viktig del av bankens arbeid ihht. internkontrollforskriften. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll av operasjonell risiko er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer.

Det operative ansvaret for styring og kontroll av operasjonell risiko, og således også kvaliteten i bankens drift, ligger hos den enkelte avdelingsleder.

Det er etablert rutiner for registrering av operasjonelle tap. I tillegg foretas en løpende gjennomgåelse av anbefalinger fra ekstern revisor som grunnlag for implementering av forbedringstiltak på reviderte områder.

6 Tilleggs kapital (Pilar II)

6.1 Innledning

Flekkefjord Sparebank følger Finanstilsynets retningslinjer i rundskriv 12/2016 ved beregning av tilleggs kapital etter Pilar II.

6.2 Kredittrisiko

Styring og kontroll

Styring og kontroll av kredittrisiko er beskrevet under punkt 5.1.

Ved vurdering av Pilar 2 tillegg på kredittrisiko vurderes følgende forhold som ikke er hensyntatt i Pilar 1:

- motpartrisiko
- avvikende høy utlånsvekst
- avvikende porteføljekvalitet på næringskunder
- underestimering av kredittrisiko for ubenyttede kredittrammer med null prosent konverteringsfaktor
- konsentrasjon mot enkeltkunder næring
- konsentrasjon mot enkelt næringer
- restrisiko

Motpartsrisiko er primært knyttet til utlåns- og garantiporteføljen, men også til verdipapirbeholdningen i sertifikater, obligasjoner, aksjer og andeler i verdipapirfondsandeler, samt til innskudd i andre finansinstitusjoner.

Restrisiko i kredittrisikoen er risikoen for at sikkerheter det tas hensyn til ved fastsettelse av kapitalkravet for kredittrisiko er mindre effektive enn forventet.

Det utføres stressscenarier der bankens tapsprosent økes vesentlig over tid, og økonomisk kapital vurderes ut fra beregnet kapitalbehov.

6.3 Likviditetsrisiko

Definisjon

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å oppfylle sine forpliktelser og/eller ikke evne å finansiere økning i eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader.

Styring og kontroll

Styringen av likviditetsrisiko tar utgangspunkt i fastlagt strategi, og likviditetsrisiko styres på overordnet nivå etter en rekke parametere hvor LCR (Liquidity Coverage Ratio), NSFR (Net Stable Funding Ratio) og bankens innskuddsdekning er blant de vesentligste.

Banken finansierer sin virksomhet gjennom innskudd fra kunder, gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og egenkapital. Det søkes å oppnå en innskuddsstruktur med mange mindre innskudd

da banken ikke skal gjøre seg avhengig av store enkeltinnskudd. Når det gjelder innlånskilder for øvrig, legger banken vekt på diversifisering hvor så vel långivere, perioder og instrumenter inngår. Banken legger vekt på at likviditetsrisikoen skal være moderat.

6.4 Bankens funding og likviditet

Innskudd fra kunder er bankens viktigste fundingkilde. Innskuddsdekninger, målt som innskudd i prosent av brutto utlån, var pr. 31.12.2021 på 84,0 %.

Banken har ubenyttede trekkrettigheter på 100 mill. kr i DNB.

Banken er medeier i Verd Boligkreditt AS, og saldo på overført portefølje pr 31.12.20 er på kr 1 607 mill. Ytterligere overføring av portefølje vil kunne tilføre banken likviditet.

6.5 Forfallsstruktur på bankens obligasjonslån

Banken har følgende gjeld og forfallstruktur på bankens innlån.

Forfallsstruktur	2022	2023	2024	2025	Totalt
Obligasjonslån	270	300	400	300	1.270

6.6 Bankens likviditet

	2021	2020	2019
LCR	198	183	246
NSFR	153	153	152

Likviditetssituasjonen i banken er tilfredsstillende.

Banken anser den løpende beregning og rapportering av LCR og NSFR som stresstester av bankens likviditet.

6.7 Markedsrisiko

Definisjon

Markedsrisikoen er risikoen for tap som skyldes endringer i rente, aksje-/verdipapirkurser, valutakurser og spreadutgang. Markedsrisiko oppstår hovedsakelig i forbindelse med rente- og valutahandel, bankens investeringer i verdipapirer og som følge av fundingaktiviteten.

Styring og kontroll

Markedsrisiko styres og overvåkes med bakgrunn i rammer vedtatt av styret i et eget strategidokument for markedsrisiko. Dokumentet ajourføres/revideres årlig.

I banken er markedsrisikoen begrenset, med bakgrunn i:

- Banken har den vesentlige andelen av innskudd og utlån i flytende rente
- Bankens eksponering i aksjemarkedet er ubetydelig
- Bankens transaksjoner i valuta er uvesentlig

6.8 Egenkapitalposisjoner

Banken har ikke handelsportefølje. Aksjene er i hovedsak strategiske plasseringer i samarbeidende selskap. Egenkapitalposisjonene klassifiseres til virkelig verdi over resultat.

	Anskaffelses kost	Bokført Verdi	Virkelig Verdi
Aksjer , børsnoterte	3.711	29.627	29.627
Aksjer, strategiske eierandeler	136.292	188.829	188.829
Egenkapitalbevis, børsnoterte	10.963	25.461	25.461
Egenkapitalbevis, strategiske eierandeler	948	1.101	1.101
SUM aksjer og andeler	151.914	245.017	245.017
Netto urealisert gevinst / tap		93.103	

6.9 Renterisiko

Renterisikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid. I bank er renterisikoen knyttet til fastrente utlån / innskudd og obligasjonsporteføljen.

Flekkefjord Sparebanks styre har vedtatt rammer for den totale renterisikoen på bankens obligasjonsportefølje, fastrentelån og fastrenteinnskudd, på kr 4 mill. Totale innskudd og utlån med fast rente er begrenset.

Renterisiko på obligasjonsporteføljen måles og rapporteres kvartalsvis ut fra en renteendring på +/- 2 prosentpoeng.

6.10 Spreadrisiko

Banken er utsatt for kredittspreadrisiko. Dette er risikoen for tap som følge av endringer i kredittspreader på rentebærende verdipapirer på bankens balanse. Bankens metode for overvåking av denne risikoen er basert på modell utviklet av Finanstilsynet, og estimerer endring i verdi på rentepapirer, hensyntatt rating og løpetid. For en nærmere beskrivelse av metoden, se Finanstilsynets «Modul for markedsrisiko».

Bankens tilleggs kapital for kredittspreadrisiko er beregnet ut fra Finanstilsynets tabell for spreadutganger ut fra definerte risikoklasser på obligasjonene.

6.11 Operasjonell risiko

Med operasjonell risiko menes risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko går på tvers av bankens øvrige risikoer.

Sentrale underkategorier av operasjonell risiko er IKT risiko, forbrukervern, risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, nøkkelmanrisko og renommé risiko.

5.5 Forretnings-, omdømme- og strategisk risiko

Banken er eksponert mot følgende vesentlige risikoer i tillegg til de som er gjennomgått i det overstående:

Forretningsrisiko:

Forretningsrisiko kan defineres som risikoen for uventede inntektsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko:

Omdømmerisiko kan defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, aksjeeiere og myndigheter.

Strategisk risiko:

Risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Denne risikoformen aktualiserer behovet for å se fremover og sikre seg nødvendig kapital i forbindelse med igangsatte og planlagte satsninger.

7 OPPSUMMERING

Bankens styring og kontroll med risikoområdene inngår som en viktig del av bankens arbeid med internkontrollen. Sentralt i bankens overordnede styring og kontroll er bankens årlige vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlag for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer slik at banken har en gjenværende risiko som er innenfor de fastsatte rammer.